

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ГОМОВИЧ О.Я. Нетрадиційні методи навчання на уроках у початковій школі	56
ГОПОНЬКО С. І., ХОМА О. М. Вивчення елементів синтаксису в початковій школі на компетентнісних засадах	58
ГРАБ М. В. Інтеграція як одна із складових забезпечення якості природничої освіти майбутніх педагогів	60
ДЖАНДА Г. Б. Компоненти наступності професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів на засадах праксеологічного підходу	62
ДІДИК Я.В., ЛІБА О.М. Задачі як засіб розвитку творчого мислення молодших школярів на уроках математики	65
ДОБОШ О. М. Підвищення ефективності освітнього процесу в ЗВО за допомогою робочих зошитів	67
ДОБОШ О. М., КАРАМАНИЧ О.В. Професійна діяльність керівників (менеджерів) закладів освіти в полікультурному освітньому середовищі	69
ДОБОШ О. М., КОНКУС Р.А. Хмарні сервіси GOOGLE в аспекті управління ЗДО	70
ДОБОШ О. М., РУСАНЮК М.В. Технологія проєктування розвитку ЗДО	73
ДОБОШ О. М., СЕМСИЧКО І.В. Медіакомпетентність сучасного педагога як складова професійної компетентності	75
ДОБОШ О. М., ХАЛАН Т.Ю. Підготовка майбутніх вихователів до формування доброзичливості у дітей старшого дошкільного віку: виклики сьогодення	77
ЗУБ Н. Формування комунікативно-компенсаторної компетенції учнів старшої школи на уроках англійської мови	78
ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є. Аналіз структури та змісту професійних компетентностей в освітніх програмах підготовки дизайнерів в Україні та Данії	80
ІВАНИЦЬКА О. Formation of intercultural competence of senior school learners in english lessons on the basis of local history material	82
ЙОВБАК А. В., ФЕНЧАК Л.М. Уплив сімейного виховання на формування особистості здобувача початкової освіти	84
КАМПОВ Н.В. Розвиток діалогічного мовлення молодших школярів у системі розвивального навчання на уроках української мови	86
КАС'ЯНЕНКО О.М. Сучасні форми роботи корекційного педагога з батьками дитини з особливими освітніми потребами	88
КАС'ЯНЕНКО О.М., МАТЬОЛА І. В., СЮГАЙ Є. В. Шляхи здійснення індивідуального підходу в процесі розвитку мовлення дошкільників	90
КАЧУР М.М., СТЕПАНОВА Л.П. Професійна підготовка вчителів мистецтва у системі полікультурної освіти	92
КИРИТА В., ФЕНЧАК Л.М. Особливості навчання сучасних школярів через призму теорії поколінь	93
КОБАЛЬ В.І., ЗАГОРОДНЯ Г.В. Мотивація педагогічних працівників ЗДО як функція управління персоналом	95
КОСТИЧ М.В., МИХАЙЛОВА К.В. Пізнавальна активність як прояв інтересу дитини до навколишнього світу	97
КОСТЬ Е. Ю., САМОФАЛ Л. О., ЛАЛАК Н. В. Вплив сім'ї та ЗЗСО на формування моральних цінностей дітей молодшого шкільного віку	99
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Навчальна практика як компонент розвитку творчого мислення здобувачів вищої педагогічної освіти	101
КУЗЬМА О. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості національно-патріотичного виховання у початковій школі	103
КУРТА Я. The use of authentic materials for the formation of english linguistic and socio-cultural competence of secondary school learners	105
ЛАВРЕНОВА М.В. Освітній процес в умовах воєнного стану	107

3. Виявляти можливу несправедливість в оплаті праці підлеглих, присудженні премій, розподілі інших заохочень, щоб в подальшому відновити справедливість.

4. Інформувати працівників про основні фінансові показники роботи закладу за минулий період (квартал, півріччя, рік), аби вони краще розуміли зв'язок між власною заробітною платою та ефективністю роботи закладу.

Моральне стимулювання. Різні форми матеріального стимулювання слід підкріплювати негрошовими формами заохочень, наприклад, пільгами.

Засобами нематеріального стимулювання є: дошки пошани, туристичні поїздки для кращих працівників і кращих підрозділів, почесні грамоти, відзнаки для ветеранів праці, вшанування кращих працівників тощо.

Отже, уміння мотивувати працівників – одна зі складових управлінської компетентності керівника закладу освіти. Завдання керівника закладу полягає в тому, щоб створити сприятливі умови і стимули, які спонукали б співробітників працювати з більшою самовіддачею, з націленістю на якість і результат. Для того, щоб мотивація несла очікувані результати, система мотивації в ЗДО повинна базуватися на принципах системності, комплексності, адресності, гнучкості, прозорості та динамічності.

Література

1. Лютко Оксана. Працівники втратили інтерес до роботи: яку модель мотивації обрати. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2750-pratsvnik-i-vtratile-nteres-do-roboti-yaku-model-motivats-obrati>

УДК 37.015.3:159.397.502:37.011.3-053.2/.5(043.2)

КОСТИЧ М.В., МИХАЙЛОВА К.В.
Мукачівський державний університет

ПІЗНАВАЛЬНА АКТИВНІСТЬ ЯК ПРОЯВ ІНТЕРЕСУ ДИТИНИ ДО НАВКОЛИШНЬОГО СВІТУ

У сучасних умовах розвитку суспільства ставиться питання про здобуття підростаючим поколінням якісної освіти, під якою розуміють не набуття дитиною певної суми знань, а її вміння здобувати їх самостійно. Тож актуальною є проблема підвищення пізнавальної активності дітей, формування у них пізнавального інтересу до навколишньої дійсності..

Психолого-педагогічні дослідження (Б. Ананьєва, Л. Божович, Л. Виготського, Л. Венгер, А. Запорожця, Т. Кудикіної та ін.) показують, що у дошкільному віці пізнавальний інтерес проявляється як прагнення дитини проникати у все різноманіття навколишнього світу, відображати у свідомості причинно-наслідкові зв'язки і відносини, закономірності.

Проте далеко не все викликає у дитини інтерес. Ступінь його виявлення, широта, глибина, усвідомленість, як показують дослідження вчених (Ю. Бабанського, А. Поддьякова, Ф. Савіної, Г. Щукіної), залежать від характеристик об'єкта, до якого він спрямований.

Сучасна освітня практика недооцінює значимість самостійної пізнавальної діяльності дитини. Розвиток пізнавального інтересу залежить від того, наскільки

дитина захоплюється власним творчим пошуком. Як засвідчують дослідження (Т. Даніліна, Б. Ігнат'єв, У. Кіпатрик, М. Крупеніна, Н. Чернілова) такою діяльністю, що забезпечує можливість отримувати, синтезувати, комбінувати, активно використовувати інформацію про предмет, є пошукова діяльність.

Проведене нами дослідження визначає, що у сучасних умовах важливим є формування уже в дошкільному дитинстві ключових компетентностей, які формуються у різних видах діяльності. Серед них важливу роль відіграє природничо-екологічна компетентність – «здатність дитини до доцільної поведінки у різних життєвих ситуаціях, що ґрунтується на емоційно-ціннісному ставленні до природи, знаннях її законів та формується у процесі пізнавальної, дослідницької, трудової, ігрової діяльності» [1. с.12].

На основі опрацювання наукової літератури ми з'ясували, що пізнавальний інтерес – це вибіркова спрямованість особистості на пізнання певного об'єкту, явища, діяльності тощо. Предметом пізнавального інтересу для дитини є не все, а лише те, що вона вважає необхідним, значимим, цінним, привабливим [2].

Як показують дослідження багатьох науковців (Г. Щукіна, Г. Смольнікова, Т. Ткачук, І. Литвиненко), у дошкільному віці пізнавальний інтерес оптимізує пошук знань, сприяє проявам дитячого подиву, зацікавленості, допитливості дитини. Доведено, що важливу роль у формуванні пізнавального інтересу до природного довкілля відіграє організована активна навчально-пізнавальна діяльність [2].

Організована навчально-пізнавальна діяльність дошкільників – це цілеспрямований двобічний процес, у якому органічно поєднуються безпосередній і опосередкований педагогічний вплив педагога з активністю, самостійністю процесу пізнання дітьми навколишнього світу. Організація цієї діяльності передбачає керівництво нею з боку педагога, а саме: визначення цілей; прогнозування очікуваних результатів; мотивація пізнання; визначення змісту, який передбачається засвоїти; створення розвивального середовища; надання навчально-пізнавальній діяльності емоційно-позитивного характеру; регулювання процесу пізнання та спрямування його на досягнення позитивних результатів; оцінювання індивідуальних досягнень дітей.

Організоване навчання дошкільників має великі потенційні можливості для розвитку довільності психічних процесів і поведінки. Діти навчаються: концентрувати увагу на предметі вивчення; свідомо виконувати установку педагога на сприймання, запам'ятовування і відтворення інформації; стримувати емоції, ситуативні бажання; контролювати і оцінювати свою діяльність.

Доцільно використовувати в роботі з дітьми різні форми, методи та прийоми, зокрема: спостереження; бесіда; досліді; експерименти, ігрові проблемні ситуації; розглядання картин, ілюстрацій; дидактичні ігри, сюжетно-рольові ігри, ігри-загадки, ігри-описи, конструктивні ігри; читання художньої літератури; комплексні, тематичні, інтегровані заняття; трудова діяльність; фіксація результатів досліді. Не слід забувати й про значний виховний потенціал занять, який може реалізуватися шляхом підбору змісту навчання, методів, прийомів і засобів його подачі, способів взаємодії дітей між собою та з

педагогом. Сучасне заняття у дошкільному закладі через подачу нової інформації, формування знань, умінь, навичок має закладати основу ціннісних, моральних орієнтирів для скеровування дитячої особистості у світі природи, речей, мистецтва, людей, стосунків, емоцій, людських станів, настроїв тощо.

Як показало проведене нами дослідження, важливу роль у формуванні пізнавального інтересу відіграє проведення пошуково-дослідницької роботи з дітьми по ознайомленню з природним довкіллям, яке показало, що завдяки створюваним педагогічним умовам і продуманим педагогічним впливам активна пізнавальна діяльність сприяла започаткуванню базових якостей особистості дитини, зокрема таких, як: організованість, відповідальність, працелюбність, самовладання, спостережливість, креативність. Спільна організована дослідницько-пошукова діяльність педагогічних колективів у співпраці з батьками сприяє формуванню пізнавальних інтересів у дітей до природного довкілля, в тому числі і природничо-екологічної компетентності як однієї із ключових у розвитку особистості дитини.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. К. 2021.
2. Ладивір С.О. Дитина пізнає світ. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2011. №10. С.23-29.

УДК 37.034:373.31

КОСТЬ Е. Ю., САМОФАЛ Л. О., ЛАЛАК Н. В.
Мукачівський державний університет

ВПЛИВ СІМ'Ї ТА ЗЗСО НА ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Процес становлення сучасного суспільства потребує розвитку української національної системи виховання, в основу якої покладені провідні принципи гуманізму та демократизації. В контексті сьогоднішніх подій стає очевидним, що активним суспільним суб'єктом має бути особистість з високим рівнем свідомості, активності, відповідальності, патріотизму, яка керується у своїй діяльності моральними цінностями. Таку людину покликана виховати сім'я та ЗЗСО як соціальні інститути. Це підкреслено у цілій низці законодавчих документів, зокрема: у Законі України «Про освіту», Декларації прав дитини, Національній доктрині розвитку освіти в Україні в XXI столітті, Державній національній програмі «Освіта» (Україна XXI століття), Концепції «Нова українська школа» тощо.

На сьогодні проблема формування моральних цінностей у здобувачів освіти – одна з фундаментальних проблем етики, філософії, психології, педагогіки. У сучасних умовах актуального значення набуває не лише творчо-критичне переосмислення з позицій наукового історизму моральних цінностей, а й глибоко обґрунтоване виділення з його практичного досвіду всього того, що може стати дійовим резервом для створення ідей, висновків, засобів принципово нової системи. Нова соціально-політична ситуація, з одного боку, вимагає переосмислення мети виховної діяльності педагогів, провідних теоретико-

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>